

Okullarımızda Yazım Eğitimi ve Sorunları Üzerine

On the Spelling Education in Our Schools and Our Problems

Prof. Dr. Celal DEMİR¹

Özet

Yazım, bir dilin belli kurallarla yazıya geçirilmesi, imla anlamına gelmektedir. Yazım terimi *Türkçe Sözlük*'te hem kelimelerin yazılışını hem de noktalama işaretlerinin kullanımını ifade etmektedir. Yazılı-sözlü iletişimde duygu ve düşüncelerin eksiksiz ve doğru aktarılması, yazılı iletişimde yazınsal birliğin sağlanabilmesi için her yazı dilinde bu tür kurallar bulunmaktadır. Yazım eğitiminin bir amacı da eğitim kurumlarında sözcüklerin doğru yazılışlarını öğretmek telaffuzunda sorun olan sözlerin doğru telaffuz edilmesini sağlamaktır. Böylece hem yazılı hem de sözlü iletişimde kültür dilinin birleştirme gücü devreye sokulmuş olur. Bunun yanında yazım eğitimiyle öğrenciye doğru yazma sorumluluğu ve bilinci kazandırılarak öğrencilerin düşünme becerileri geliştirilmekte, ana diline hâkim olması sağlanarak anlama ve anlatma becerileri geliştirilmekte akademik başarılarının yükselmesine önemli katkılar sağlanmaktadır. Ancak yazım eğitimi ve öğretimi konusunda çeşitli sorunlarımız bulunmaktadır. Yazım eğitimi konusu, öğretim programlarında başlı başına bir ders olarak ele alınmamakta; bazı programlarda dil bilgisi konuları içerisine dağıtılmış olarak, bazı programlarda da okuma eğitimi içerisinde verilmektedir. Ayrıca yazım ve noktalama konuları ve kazanımları incelendiği zaman bu alanla ilgili ciddi bir çalışmanın yapılmadığı hemen anlaşılmaktadır. Programlarda yazım eğitimiyle ilgili kazanımların hangi sınıflarda ne kadar ve ne şekilde verileceğine dair bilimsel bir ölçüt bulunmamaktadır. Bununla birlikte yazım eğitimiyle ilgili kazanımların eğitim öğretim süreçlerine dağıtılmasında ve kademelendirilmesinde de gerekçeli bir tutumun oluşmadığını hatta çok gerekli bilgi ve becerilerin programlarda yer almadığını görmekteyiz. Bu çalışmamızda temel eğitimden orta öğretimin sonuna kadar yazım (yazım ve noktalama) eğitiminde yaşadığımız sorunlar ele alınmış ve bu sorunlara çözüm önerileri getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yazım Kuralları, yazım eğitimi, programlarda/müfredatlarda yazım eğitimi, yazım kuralları ve noktalama işaretleri.

Abstract

Spelling is the writing a language within certain rules, so it is dictation. The term of spelling in *Türkçe Sözlük* (Turkish Dictionary) refers to both the writing of words and punctuation. There are such rules in every written language in order to ensure that communication is carried out in a healthy manner, feelings and thoughts are conveyed completely and correctly, and the unity in writing is enabled. Spelling education; In educational institutions is given to teach the correct spelling of words, to correctly pronounce the words thanks to correct spelling, to try to recognize the new word with its sound and letters, to raise awareness and responsibility for correct spelling. We frequently encounter in many areas with written expression, which is a way of

¹Afyon Kocatepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, cdemir@aku.edu.tr, Orcid ID: <http://orcid.org/0000-0003-0587-122X>

expressing oneself for the purpose. It is not possible to expect the writings of individuals who do not have knowledge of spelling to be successful and understandable. The field of spelling education is an area that develops students' thinking skills and affects their academic achievement. Furthermore, spelling education ensures that the student has a command of his / her mother tongue and encourages him / her to use consciously, correctly and carefully in accordance with the rules of spelling. However, there are various problems concerning to the teaching of spelling education. At the beginning of these problems, the topic of spelling education is not considered as a lesson in the curriculum itself; it is given a place in the lessons of writing, grammar, and partially reading skills. In addition, if the Turkish curriculum is examined, we see that there is not a proper study on this field, there is no detailed information explaining that how and which objectives and achievements will be implemented in which classes. However, it is observed that the achievements in which certain levels are required to be taught are not included in the curriculums and the implementation also varies as the curriculum changes. The success in the field of spelling education is required well-analyzed methods and applications. In this study, the problems we have experienced from basic education to the end of secondary education have been discussed and solutions to these problems have been introduced.

Key Words: Spelling and punctuation, spelling education, spelling training in curriculum, rules of spelling.

Giriş

Cumhuriyet dönemi eğitim sistemimizin en son eğitim-öğretim programında Türkçe dersinin amaçları şöyle ifade edilmektedir: “1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu’nda ifade edilen Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ve Temel İlkeleri doğrultusunda hazırlanan Türkçe Dersi Öğretim Programı ile öğrencilerin; dinleme/izleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerinin geliştirilmesi, Türkçeyi, konuşma ve yazma kurallarına uygun olarak bilinçli, doğru ve özenli kullanmalarının sağlanması...” (MEB, 2018: 3). Bu metinde, öğrencilere “**Türkçeyi yazma kurallarına uygun olarak kullanma**” becerisi kazandırmak da Türkçe dersinin amaçları arasında sayılmaktadır. Ancak programın içeriğine bakıldığında **yazım kuralları ve noktalama işaretlerinin** öğretimi ve eğitimi konusunda ciddi bir çalışma yapılmadığı anlaşılmaktadır.

Yazım eğitimi (yazım kuralları ve noktalama işaretlerinin öğretimi), Cumhuriyet dönemi Türkçe öğretim programlarının hiçbirinde müstakil bir öğrenme alanı olarak yer almamıştır. Ya dil bilgisi konuları içinde ya da yazma eğitimi konuları içinde gösterilmiştir. Bunun yanında yazım kuralları ve noktalama işaretlerinin kullanımıyla ilgili kazanımlar öğrenme zorluğu açısından analiz edilmeden ya ilkokul, ya da ortaokul programına blok hâlinde yerleştirilmiştir.

Gazetelerden ders kitaplarına kadar her yerde karşılaştığımız yazım yanlışları, her dönemde yakınmalara sebep olmuştur. Kimi eğitimciler, bu olumsuzluğun ilk ve orta öğretimdeki yanlış uygulamalardan kaynaklandığını

söylemektedir. Kimileri de bu sorunun kaynağını Türk Dil Kurumunda aramaktadır. Bu kesime göre kurum, anlaşılabilir ve önerileri uygulanabilir bir kılavuz üretememiştir.

1. Yazım Kuralları

Yazım (imla), “kelimeleri yazıya geçirme biçimi veya kelimeleri yazıya geçirirken uyulması istenen prensipler” olarak tanımlanabilir. *Türkçe Sözlük*’te “Bir dilin belli kurullarla yazıya geçirilmesi, imla” (TDK, 2012) biçiminde açıklanmaktadır.

Bazı yazarlar, yazım kurallarının o dile ait çeşitli özelliklere göre belirlenmiş olmasına vurgu yapmaktadırlar: “Bir dilin söz varlığını o dilde yürürlükte olan ses, şekil, köken vb. kurullara uygun olarak yazıya geçirme; dildeki sözleri kurallarına uygun olarak yazıya geçirmektir.” (Korkmaz, 2007:130). “...sözcüklerin mevcut alfabe dizgesine göre, nasıl yazılması gerektiğini belirleyen kurullardır.” (Eker, 2002: 186). Bazı yazarlar ise yazım kurallarının ortak yazma biçimi olmasına dikkat çekmektedirler: “Bir dilin sözcüklerinin doğru olarak yazıya geçirilmesini sağlayan ortak yazma biçimi” (Kavcar, Oğuzkan ve Aksoy, 2009: 50).

Tüm kurullar gibi yazım kuralları da dile ait bir durumu korumak ve o dildeki gelişmelerin istenen / millî çizgide devam etmesini sağlamak için belirlenmiş kabullerdir ve tabiatıyla muhafazakâr bir tutum üretir. Bu bakımdan yazım kuralları “... kelimelerin yazılı ve sözlü olarak kullanılmasında, birliği sağlamak üzere uyulması istenen kurullar.” (Öner, 1982:111) biçiminde de tanımlanmıştır.

Her yazı dilinde o dildeki sözlerin nasıl yazıya geçirileceğini belirleyen kurullar vardır. Hangi dilde olursa olsun bu kurulların hepsi, dilin özelliklerine göre belirlenmiş ortak kabullere dayanmaktadır.

Bir dilde kelimelerin yazıya geçirilmesinde esas alınan kurullar belirlenirken dilin ses düzeni ve yapısal özellikleri de dikkate alınmaktadır. Ancak yazılı kültürün okuyazar kesim ve halk üzerindeki etkileri sonucunda toplumda oluşan yazma alışkanlıklarının görmezden gelinmesi beklenemez. Türkiye Türkçesinin yazım kuralları, harf sistemi esas alınarak belirlenmiştir. “Harf sistemini kullanan yazılarda üç türlü imlâ düzeni vardır: 1. Sese (söyleyişe) bağlı imlâ düzeni, 2. Kökene bağlı imla düzeni, 3. Geleneğe bağlı imla düzeni... Bilindiği gibi Türk alfabesi, 1928’de kabul ettiğimiz yeni bir alfabedir. Tabii olarak yeni alfabemizde söyleyiş esas alınmış ve söyleyişe bağlı bir imla düzeni öngörülmüştür... Ancak bazı sebepler yüzünden imlamız bir türlü yerine oturmamıştır.” (TDK, 2000: VII).

Hangi imla düzeni esas alınırsa alınsın, yazım kuralları kelimenin yazıya geçirilişinde lazım olan bilgilerdir ve sonuçta bir tercihe dayanmaktadır. Noktalama işaretleri ise ifade edilmek istenen düşüncenin yazılırken düşünüldüğü gibi anlaşılmasını sağlamak için yazıya (cümle/metin) ilave edilen

ama yazıdan farklı işaretlerdir. Kelimelerin yazılışını biçimlendirmek için değil, yazıyla ifade edilen düşüncelerin kontrolünü sağlamak için belirlenmiş işaretlerdir. “Duygu ve düşünceleri daha açık ifade etmek, cümlenin yapısını ve duraklama noktalarını belirlemek, okumayı ve anlamayı kolaylaştırmak, sözün vurgu ve ton gibi özelliklerini belirginleştirmek üzere kullanılan işaretlere noktalama işaretleri denir.” (Toparlı, 2000:156). Dildeki vurgu sistemini okuyucuya hissettirmek için de bazı noktalama işaretlerine ihtiyaç duyulduğunu belirtmeliyiz. Yani, noktalama işaretleri metne yapılan müdahaleyi belli etmek için üretilmiş görsellerdir. “Noktalama işaretleri, yazarın anlatmak istediği düşünceye ya da paylaşmak istediği duyguya okurun rahatlıkla ulaşmasını sağlayan yol işaretleridir.” (Atasoy, 2016: 28). Bu bakımdan noktalama işaretleri evrensel olmaya; yazım kuralları ise millî olmaya daha yakındır ve daha yatkındır. Noktalama işaretleri metindeki düşünce ve hayallerin zihinde tasarlandığı gibi okuyucuya ulaştırmak için belirlenmiş, asıl alfabeden farklı ikinci bir alfabe gibidir. Bu bakımdan noktalama işaretlerini mevcut alfabeden farklı ama bu alfabeyle birlikte kullanılan “...yazılı anlatımı sözlü anlatıma yaklaştırabilmek ve mesajı tam olarak iletebilmek amacıyla kullanılan ve genellikle uluslararası değerler taşıyan, harfler dışındaki işaretler dizgesi” (Eker, 2006: 35) olarak da değerlendirebiliriz.

Yazım kuralları, bir dilin konuşma ve yazma biçimlerinde geleneğin devam etmesini sağlamakla birlikte konuşma dilindeki aşırılıkların da kontrol altında tutulması için gerekli olan prensiplerin ifadesidir. Bu prensipler, konuşma dilinde oluşan modalardan, kısa süreli telaffuzların, bir hevese bağlı veya başka dillerin etkisiyle bir süreliğine ortaya çıkan temayüllerin meşrulaşmasına engel olmak ve yazı dilinde istikrarı sağlamak için gereklidir. Çünkü konuşma dili uçarı, yazı dili muhafazakârdır. Bu kurallar konuşmanın esaslarını da korur ve konuşma dilini kendi yakınında tutar. Bu bakımdan dilin kendi doğal çizgisinde gelişmesini sağlayan, dili aşırılıklara ve bozulmalara karşı koruyan, dildeki bölünme ve gruplaşmalara izin vermeyen bir sözleşme metni olarak da görülmelidir. Bu bakımdan yazımda uyulan ilkeler ve uygulanan kurallar, uzun vadede, dildeki bölünmeleri engellemeye yönelik tedbirler niteliğindedir.

Millî dili daha sonraki kullanıcılarıyla doğal çizgisinde buluşturmak için bu kurallara ihtiyaç vardır ve her millet kendi insanına dilini öğretirken yazım kurallarını da öğretmek ister.

Yazı dili birçok ülkede aynı zamanda resmî dildir ve devlet dilidir. Devlet olmadığı zaman yazım kurallarının öğreticisi de koruyucusu da olmaz. Böyle bir durumda dilde istikrar bozulur. Ağızların her biri süratle başka bir dil olmaya doğru gider. “Roma İmparatorluğu yıkıldıktan sonra halkın konuşması ile okullarda öğretilen dil, birbirinden hızla uzaklaşmaya başlamıştır.” (Bayrav, 1998: 38). Ağızların, şive ve lehçelerin oluşumunu, hatta bir dil ailesi oluşturan dillerin aynı kaynaktan çıkmış olmalarına rağmen farklı diller hâline gelişini de bu bağlamda değerlendirmek gerekir.

2. Geçmişten Günümüze Yazım/İmla Kılavuzlarımız

Bizde ilk yazım kılavuzu, *İmlâ Lûgati* adıyla 1929'da yeni harflerin kabulünden hemen sonra çıkarılmıştır (TDK, 2000: VII). Bu “kılavuz” yazıda ortaya çıkması muhtemel sorunlar ve dilde ortaya çıkacak tahmini gelişmeler düşünülmüş ve basılmıştır. Henüz bir geçmişi yoktu ve tüm ihtiyaçlara cevap verebilecek nitelikte değildi. Ancak bu kılavuza göre yazılmış metinlere baktığımızda yine de mevcut şartlarda olabileceklerin en iyisi olduğunu söyleyebiliriz². Bugünkü adlandırmayla ilk yazım kılavuzumuz, sözü geçen *İmlâ Lûgati*'nden 12 yıl sonra basılmıştır. “Geç de olsa 1941'de basılan *İmlâ Kılavuzu* ile Türk imlâsının birçok sorununu çözülmüş, ileride olabilecek istenmeyen uygulamaların önüne geçilmiş yeni Türk yazısı istikrara kavuşturulmuştu. İlk kılavuzun basıldığı 1929 yılından 1965'e kadar 36 yıl değiştirilmemiş ve böylece bir gelenek oluşmuştu.” (TDK, 2000: VII).

Ancak bu kılavuzlarda belirlenen kuralların önemli bir kısmı, 1965 yılında çıkarılan *Yeni İmlâ Kılavuzu* ile değiştirilmiştir. Bu kılavuzla, 36 yılda oluşan alışkanlıklar ve yazım geleneği bırakılmış, yeni yazım biçimleri önerilmiştir. Böylece “*Yeni İmlâ Kılavuzu*, yerleşmiş pek çok kuralın sarsılmasına ve yazımla ilgili yeni tartışmaların başlamasına yol açmıştır. Adına ‘yeni’ sözcüğü eklenen ve 1928'de yayımlanan *İmlâ Lûgati* ile onu izleyen altı baskıyı bir kenara bırakan 1965 kılavuzu, Türkçenin biçim bilgisi yapısını zorlayan kurallar içeriyordu... İzleyen baskılarda da bu tutumun izlenmesi, eklemeli bir dil olan Türkçenin biçim yapısını olumsuz etkiliyordu. Yazımda yeni tartışmalar başlatan *Yeni İmlâ Kılavuzu*'nun ikinci baskısı 1966'da, üçüncü baskısı 1967'de, dördüncü baskısı 1969'da tıpkıbasım olarak yapılmıştır. 1970 yılında yapılan beşinci baskıda eserin adı, *Yeni Yazım (İmlâ) Kılavuzu* olarak değiştirilmiş, daha sonra bu kılavuzun tıpkıbasımını altıncı baskı olarak yayımlanmıştır. Yedinci baskısı ise 1973'te *Yeni Yazım Kılavuzu* adıyla yayımlanmış, bu baskıda yalnızca dizgi yanlışlarının giderilmesiyle yetinilmiştir. Kılavuzun tıpkıbasım olarak sekizinci baskısı 1975 yılında yapılmıştır.” (TDK, 2012: IV). Yeni üyeler ve yeni kuralların çalışmalarıyla yazım kurallarında değişiklik yapılmaya bu tarihten sonra da devam edilmiştir. 10 Ağustos 2005 tarih ve 502/32 sayılı karar ile de kılavuzun adı *Yazım Kılavuzu* olarak değiştirilmiştir.” (TDK, 2012: VII).

1941'den 2015'e kadar farklı adlarla çıkarılmış olan Türkiye Türkçesi yazım kılavuzlarında harf sistemi önerilmiştir. Ancak ortak kabullere dayanan uzun soluklu bir yazım geleneğinin oluştuğunu söyleyemeyiz. “1928'den günümüze Latin harflerinden oluşan bir alfabe kullanılmaktadır. Bu alfabege geçişten günümüze kadar çok kere yazım kuralları değiştirilmiştir. Sürekli yapılan değişiklikler nedeniyle bir yazım geleneği oluşmamıştır (Parlakıyıldız, 1994).

² 1929 *Ortamektep ve Liselerin Türkçe Müfredat Programı*, bu yazım kılavuzuna göre tertip edilmiş ve basılmıştır. Bu metne bakıldığında günümüzde uygulamakta olduğumuz yazım kurallarına çok yakın hatta neredeyse yanlışsız olduğunu görürüz.

Bu istikrarsızlığın, 1928'den 1980'li yıllara kadar Türkçeyi sadeleştirme, geliştirme ve zenginleştirme niyetiyle yapılmış çalışmaların sonucu olduğunu söyleyebiliriz. Başka dillerden alınan kelimelerin dilden çıkarılıp onların yerine yeni kelimelerin önerilmesi ve terimlerin Türkçeleştirilmesi gibi çalışmalarla dildeki kelimelerin şekil değiştirmesi, yeni yazım biçimlerini de beraberinde getirmiştir. Yazım konusu, Türkçeleştirme ve sadeleştirme çalışmaları içerisinde değerlendirilmiş ve değişiklikler birlikte yapılmıştır. İlk imla kılavuzunun çıkarıldığı 1941'den 1977'ye kadar çıkarılan kılavuzlarla, yazımda oluşabilecek gelenekselleşme bozulmuştur. Örneğin aynı kuralın bu kılavuzlarda 3 defa değiştirildiğini görüyoruz.

Kılavuzlar üzerinde böylesine yoğun çalışılmasına rağmen *Yazım Kılavuzu*'nun 2012 yılı baskısında daha önce değinilmemiş konuların ele alındığı ifade edilmektedir. “*Yazım Kılavuzu*'nun bu baskısı, *Türkçe Sözlük*'ün son baskısı ile eş güdüm içerisinde hazırlanmış, dilde yaşanan gelişmeler sonucunda ortaya çıkan yazımla ilgili sorunlar bir kurala bağlanmış, önceki baskılarda değinilmeyen konular yazım kuralı hâline getirilmiştir.” (TDK, 2012: I).

1982'de bir kanun teklifiyle yasal bir kuruluş hâline getirilen Türk Dil Kurumu, yazım kuralları ve noktalama işaretlerinin kullanımını kılavuzlar aracılığı ile tespit etme işini kurumsal bir görev olarak yürütmeye başlamıştır (TDK, 2012: IV). Bu sorumluluk, kurumu yeni arayışlara yöneltmiştir. Yazım konusunda bir kurala bağlı kalmaktan çok dildeki genel eğilimin kural olarak belirlenip kabullenilmesinden yana olmuştur.

3. Cumhuriyet Dönemi Türkçe Programlarında Yazım Eğitimi

Yazım ya da imla, hem Osmanlı Devleti eğitim kurumlarında hem de Cumhuriyet Dönemi eğitim kurumlarında farklı adlarla kesintisiz olarak okutulmuştur. Ancak hiçbir dönemde başarılı olunamamıştır³. Osmanlı imlasında noktalama işaretleri Tanzimat'tan sonra kullanılmaya başlanmıştır. Çok fazla tartışıldığı da söylenemez. Ancak hem Arapçadan ve Farsçadan alınan kelimelerin hem de Türkçe kelimelerin yazımı, matbuatta ve yazışmalarda başlı başına bir sorun olmuştur. Hâlbuki “imlâ” dersi; rüşdiye, idadi, sultani ve muallim mektepleri gibi Tanzimat'tan sonra açılan tüm okulların programlarında müstakil bir öğrenme alanı olarak okutulmuştur. Aynı okulların II. Meşrutiyet'ten sonraki programlarına da imla dersi konulmuştur. Buna rağmen yazım konusunda birlik sağlanamamış, tartışmalar ve kargaşa Osmanlı alfabesinin (eski yazının) son gününe kadar devam etmiştir.

³ Osmanlı Devleti eğitim kurumlarında bu sorun daha uzun süre devam etmiş ve hiçbir dönemde çözülememiştir. Bünyesinde çok fazla Arapça ve Farsça kelime bulunduran Osmanlı Türkçesinin kendine has bir imlası olmamıştır. Örneğin başka dillerden alınan kelimelerin yazımında aslına uyulmaya çalışılmıştır. Türkçe kelimelerin yazımında büyük ölçüde söyleniş esas alınmıştır. Ancak eklerin yazımında dudak uyumu ve ses olayları dikkate alınmamıştır. Böylece pratikte başka, kitabette başka olan bir imla ortaya çıkmıştır. Bu durum, yeni harflerin kabulüne kadar devam etmiştir.

1340 (1924) Programında Yazım Eğitimi: 1924 Türkçe Programı, “*Lise Birinci Devre Müfredat Programı*” adıyla çıkarılmıştır. Yazım konusu, Tanzimat ve Meşrutiyet dönemi programlarında gördüğümüz gibi müstakil bir öğrenme alanı olarak ele alınmış ve programa “İmlâ” başlığı altında konmuştur. Ancak bu ana başlık altında verilecek bilgiler ve alt başlıklar belirtilmemiş, “İmlâ dersi, talebenin yalnız birini siyah tahtanın arka tarafına kaldırmak suretiyle, hepsine müşterek ve münferit tedris usulüne tabiiyetle gösterilir. Yazdırılacak parçalar o hafta içinde okunan sarf kaideleriyle mütenasip vasıfları haiz olanlar içinden intihap edilir.” biçiminde genelleyici bir ifadeyle yetinilmiştir. İkinci ve üçüncü sınıf programlarında ise “Birinci sınıf programının müttekâmilen devamı” (M.V., 1340) denilmiştir. Bu program, 1926-1927 eğitim-öğretim yılında elden geçirilmiş ve programa bazı ilaveler yapılmış ancak “İmlâ” konusunda bir değişiklik getirilmemiştir.

1929 Programında Yazım Eğitimi: Cumhuriyet dönemi eğitim sisteminin ruhunu gerçek anlamda yansıtan ilk program 1929 programıdır. Bu program “*Ortaokul ve Liselerin Türkçe Programı*” adıyla çıkarılmıştır. Bu programda edebiyat konuları da Türkçe dersi programı içinde gösterilmiştir. Yazım kuralları konusu, “**Tahrir Dersinin Gayesi**” başlığı altında bu dersin amaçları içerisinde gösterilmiştir. “Yazacağı kelimeleri yanlış yazmağı öğretmek” (M.V., 1929: 9) biçiminde bir maddeyle açıklanmıştır.

1932 Programında Yazım Eğitimi: 1931-1932 eğitim öğretim yılında Türkçe programı, 1929’da yapılan *Orta Mektep Türkçe Programı*’na küçük ilaveler yapılarak çıkarılmıştır. Ancak programda yazım konusuyla ilgili bir değişiklik yapılmamış, bu konu yine “**tahrir**” konusu içerisinde ele alınmıştır: “**Tahrir Derslerinin Gayesi**” başlığı altında “Talebeyi, yazdığı şeyleri doğru olarak yazmaya alıştırmak” ifadesiyle yetinilmiştir.

1938 Programında Yazım Eğitimi: Türkçe Programı 1938’de *Ortaokul Türkçe Programı* adıyla çıkarılmıştır. Yazım konusunda hiçbir değişiklik yapılmadan 1929 ve 1932 programlarındaki tek cümlelik yönergenin uygulanmasına devam edilmiştir.

1949 Programında Yazım Eğitimi: 1949’da çıkarılan *Türkçe Programı*’yla Türkçe derslerine yeni yaklaşımlar getirilmiştir. Program, okuma ve yazma becerileri üzerinde geniş açıklamalar içermektedir. Yazım eğitimi de “**İmlâ**” ana başlığı altında ele alınmıştır. Yazım eğitiminin ilk defa bu programda ayrıntılı olarak ele alındığını söyleyebiliriz. Programda konunun önemi, bu dersin nasıl işlenmesi gerektiği ve öğrencilerin “İmlâ” kurallarını niçin öğrenemedikleri gerektiği örneklerle açıklanmıştır: “Kelimelerin manalarıyla bunların doğru yazılış şekilleri arasında sıkı bir ilgi bulunduğundan öğrencilerin, İmlâsını öğrenecekleri kelimelerin manalarını bilmeleri lazımdır.” (MEB, 1949: 16). Bunun gibi tespitler sıralanmış ve öğretmenlere tavsiyelerde bulunulmuştur. Ancak bu açıklamaların ve tespitlerin ardından yazım kurallarının ve noktalama işaretlerinin tek tek tespit edilip bunların hangi sınıflarda öğretileceğinin de açıklanması beklenirdi. Böyle yapılmamış yazım konusunun önemi, Türkçe İmlânın özellikleri ve öğrencilerin yaptığı yanlışlıklar

sıralanmış, bunların sebepleri açıklanıp tavsiyelerde bulunulmuştur. Örneğin “İmlâ öğretiminde bir kelimeyi harfleriyle değil bütünüyle öğrenmek uygun olur. Ortaokuldaki kurallı dil bilgisi öğreniminin de imlâya yardımı olacaktır. İlkokulda öğrenilmeyen veya yanlış öğrenilen kelimelerin imlâsını ortaokulda düzeltmek hususuna önem verilmelidir.” (MEB, 1949: 17) gibi tespit ve tavsiyeler yer almaktadır.

Yazım konusunda öğrencilerin konuyu öğrenememe yahut yanlış öğrenme sebepleri açıklanırken “Kelimenin imlâsı yazıldığı esnada çocuğun dikkati başka bir noktaya yöneldiği için yanlış olmuştur. Bunu önlemek için çocuğun ilgisini çekecek yollara başvurulmalıdır.” ve “İmlâ alıştırmalarında sadece kaideyi söylemekle yetinmeyerek uygulamaya da büyük önem vermelidir. Meselâ özel isimlerin büyük harfle yazılacağını yalnız söyleyen bir öğretmenden bu kaideyi ‘Erzurum’dan Eskişehir’e tirenle gidilir.’ gibi bir veya birkaç cümlede uygulayan bir öğretmen daha iyi sonuç alacaktır.” (MEB, 1949: 17) gibi ifadelerle program yapımcısı kişisel görüşlerini ifade etmiştir.

1949 Programı, Türkçe öğretiminde yenilik arayışının ilk örneklerinden sayılabilir. Ancak programın genel özelliklerine bakıldığında pedagojik yönden eksikleri ve yanlışları olduğu görülmektedir. Tespit ve tavsiyelerin bir araştırmaya ve bilimsel bir veriye dayanmadığı hemen anlaşılmaktadır. Her ne kadar genel özelliklere yönelik ayrıntılara girilmişse de bir planlama özelliği göstermediğini söylemeliyiz. Bunlara rağmen Türkçe öğretiminde yeni bir uygulama sayılabilir.

1962 Programında Yazım Eğitimi: Yazım konusu, 1949 Türkçe Programından olduğu gibi alınmış uygulanmıştır.

1981 Programında Yazım Eğitimi: 1981’de hazırlanan Türkçe programı, “İlköğretim Okulları Türkçe Eğitim Programı” adıyla çıkarılmıştır.

1981 programının daha önce yapılan programlardan daha ayrıntılı ve pedagojik ilkelere daha uygun olduğunu söyleyebiliriz. Tüm branşlarda ve öğrenme alanlarında daha önceki programlarda görmediğimiz yaklaşımlarla ele alınmış ayrıntılı bir programdır. Türkçe dersinde birtakım kuralları ezberletmenin doğru olmadığı, bunun Türkçe derslerinin amaçlarıyla örtüşmeyeceği özellikle vurgulanmıştır. Sınıf düzeyi dikkate alınarak her sınıfa ait kazanımların belirlenmesi dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerine yönelik hedeflerin belirlenmesi, bu becerilere yönelik açıklamalarda “teknik” kelimesinin kullanılması bakımından da 1981 programının önceki programlardan farklı olduğunu görüyoruz.

Yazım eğitiminin de diğer öğrenme alanları gibi daha dikkatli incelendiğini ve planlandığını söyleyebiliriz. Öğretilmesi planlanan bilgi, beceri ve alışkanlıklar, her sınıf ve her alan için “Öğrencilerin kazanacağı davranışlar” başlığı altında tespit edilmiştir. Yazım eğitimi ise daha önceki programlarda olduğu gibi “**yazılı anlatım**” dersleri içinde değerlendirilmiştir. Ancak yine de bir analiz yapılarak bilgilerin sınıflara göre tasnif edilmediği anlaşılmaktadır:

“1. Yazım yanlışı yapmadan yazabilmek, noktalama işaretlerini doğru ve eksiksiz kullanabilmek” biçiminde genel ifadelerle programa konmuştur. Aynı ifadeler, hem yedinci hem de sekizinci sınıf “yazılı anlatım” hedefleri içinde birinci madde olarak tekrar edilmiştir.

2015/2017 Programında Yazım Eğitimi: Yazım ve noktalama konusu, tüm alt başlıklarıyla her iki programa da girmiştir. Ancak 2005 *Türkçe Dersi Öğretim Programı*’nda (Taslak Program) tüm yazım kuralları ve noktalama işaretleri 1.-5. sınıf (birinci kademe) programına konulmuştu. Yani yazım ve noktalama konusunun ilkokulda öğretilmesi planlanmıştı. Bu programın elden geçirilmiş biçimi olan 2006 *Türkçe Dersi Öğretim Programı*’nda ise tüm yazım kuralları ve noktalama işaretleri 6.-8. sınıf (ikinci kademe / ortaokul) programına konulmuştur. 2015/2017 *Türkçe Dersi Öğretim Programı*’nda ise aynı konular, yeniden 1.-4. sınıf (ilkokul) programına alınmıştır.

Diğer taraftan yazım kuralları ve noktalama işaretleri konusu, 2005/2006 *Türkçe Dersi Öğretim Programı*’nda dil bilgisi konuları içinde bir alt başlık olarak ele alınmıştır. Yazım bilgisi kazanımları, dil bilgisi kazanımları içerisine konmuştur. 2015/2017 programlarında ise bu konu yazma eğitimi içinde ele almıştır.

Yazım ve noktalama konusu, 1924’ten 2018’e kadar uygulanmış olan tüm Türkçe öğretim programlarında yerini almıştır. Bazı programlarda dil bilgisi konuları içinde, bazı programlarda da yazma eğitimi konularıyla birlikte öğretilmeye çalışılmıştır. Ancak bu programların hiçbirinde yazım ve noktalama konusu ciddi bir analizden geçirilmemiştir. Bazen ilkokul programı, bazen ortaokul programı içinde gösterilmiştir.

Sonuç ve Öneriler

Yazım eğitimi konusu, her dönemde tartışılan ancak bir türlü aşılamayan bir eğitim sorunu olarak günümüze kadar gelmiştir. Tanzimat’tan günümüze kadar uygulanan programları incelediğimizde, yazım eğitimiyle ilgili ciddi bir bilgi analizi yapılmadan konuların programlara yerleştirildiğini görüyoruz. Bu sebeple hiçbir dönemde eğitimden beklenen verim alınamamış, şikâyetlerin sonu gelmemiştir.

Cumhuriyet dönemi programlarına yansıyan yazım eğitimiyle ilgili sorunları ve çözüm önerilerini şöyle sıralayabiliriz:

1. Program geliştirmede en önemli ilke; öğretilmesi planlanan bilgi, beceri ve alışkanlıklar belirlenirken “hedef kitle”nin özelliklerini dikkate almaktır. Çünkü eğitim-öğretim faaliyetleri, insan unsurunun fizyolojik, biyolojik, zihinsel ve sosyo-kültürel özellikleri dikkate alınarak planlanan ve yürütülen bir süreçtir. Bu süreçte verilmesi planlanan bilgilerin, kazandırılacak beceri ve alışkanlıkların hedef kitleyle doğru eşleştirilmesi gerekir.

Ancak “yazım kuralları ve noktalama işaretlerin öğretimi” konusunda bu ilke göz ardı edilmiştir. Geçmişten günümüze uygulanan programların hiçbirinde yazım kuralları ve noktalama işaretlerinin pedagojik boyutları kendi içinde ayrı ayrı analiz edilerek “hedef kitle”nin anlama-kavrama düzeylerine göre kategorize edilmemiştir. Yani yazım kuralları ve noktalama işaretlerinin ilkokulda mı (6-12 yaş grubu) yoksa ortaokulda mı (13-15 yaş grubu) öğretilmesinin daha uygun olacağı ciddi olarak tartışılmamıştır. 2005/2006 programını yapanlar, ortaokulda öğretmeyi, 2015/2017 programının mimarları ise ilkokulda öğretmeyi daha doğru bulmuşlardır. Öğretilmesi en zor olan bir kural ile öğretilmesi çok kolay olan bir kural aynı sınıfın programına konulmuştur. Bunun gibi doğru yazılması karmaşık bir bilgiye dayanan bir morphem ile (örneğin ki bağlacının yazımı) sadece bir bilginin öğretilmesiyle doğru yazılması mümkün olan bir morphem (örneğin insan isimlerinin büyük harfle başlatılması) aynı sınıfın programına konulmuştur. Bu konuların, kolaydan zora doğru ilkokul, ortaokul ve lise programlarına yerleştirilmesi gerekirken bu yapılmamıştır. Örneğin 2005 *Türkçe Dersi Öğretim Programı*’nda (Taslak Program) yazım kuralları ve noktalama işaretlerinin öğretimi, ilköğretim ikinci kademe (6.-8. sınıflar) programına alınmıştır. (MEB, 2005: 145-146) Aynı uygulamaya bu programın revize edilmiş biçimi olan 2006 programında da devam edilmiştir (MEB, 2006: 32-40). 2015/2017 *Türkçe Dersi Öğretim Programı*’nda ise aynı konular, yönergelerden ve açıklamalardan arındırılarak ilkokul (1.-5. Sınıf) programına alınmıştır. (MEB, 2017: 24-40)

Bu yerleştirmede sınıf düzeyleri gözetilmemiş, yazım eğitimine yönelik kazanımlar, analiz edilmeden sınıflara “kesme usulü” paylaştırılmıştır. Yazım kurallarının tamamı, 1. ve 2. sınıf programlarında verilmeye başlanmıştır: “T1.3.4. Büyük harf, nokta, soru işareti, kısa çizgi ve kesme işaretini uygun yerlerde kullanır.” (MEB, 2017: 25). 3. sınıf programına yalnızca “iki nokta, konuşma çizgisi ve kesme işareti” ilave edilmiştir.

Noktalama işaretlerinin neredeyse tamamı, “de” ve “ki” bağlaçlarının yazımı 4. ve 5. sınıf programına konulmuştur: “T4.3,1. Yay ayraç, üç nokta, eğik çizgi, soru eki, nokta, virgül, iki nokta, ünlem, tırnak işareti, kısa çizgi, konuşma çizgisi, kesme işaretini uygun yerde/doğru kullanır.” (MEB, 2017: 36). “T4.3,2. Soru ekini, “de” ve “ki” bağlaçlarını, sayıları, pekiştirmeli sözleri ve kısaltmaları doğru yazar; satır sonunda kelimeleri uygun şekilde böler.” (MEB, 2017: 36).

Bu programa göre yazım ve noktalama konusunun öğretimi 1.-5. sınıflarda tamamlanması gerekir. 6.-8. sınıf programlarında yazım kuralları ve noktalama işaretlerinin kullanımıyla ilgili bir kazanım yoktur. Yalnızca “Yazdıklarını düzenler.” denmiştir.

Bilindiği gibi *Yazım Kılavuzu*’nda (TDK, 2012) yalnızca büyük harflerin kullanıldığı yerler, yedi ana başlık altında ve 26 madde ile açıklanmıştır. Ayrıca bu maddeler içerisinde istisna bildiren 14 “uyarı” ve yüzlerce örnek bulunmaktadır. Nokta işaretinin görevleri 11 maddede

anlatılmıştır. Bunların içinde 6 uyarı notu vardır. Virgül işaretinin görevleri 14 maddede anlatılmıştır ve 4 uyarı notu bulunmaktadır. Programı yapanların, *Yazım Kılavuzu*'ndaki bu bilgileri çok iyi analiz etmesi ve öğrencinin gelişim düzeyine, öğrenme/kavrama kapasitesine, yaşantısına ve ihtiyaçlarına göre kademelendirilerek programa yerleştirilmesi gerekirdi⁴.

2. Cumhuriyet dönemi Türkçe öğretim programlarında “yazım kuralları ve noktalama işaretleri” diye müstakil bir ders hiç olmamıştır. Bu konu ya dil bilgisi konuları içinde ya da yazma eğitimi konuları içinde verilmiştir. Bu gelenek, 2015/2017 *Türkçe Dersi Öğretim Programı*'na da yansımış, yazım eğitimi (yazım ve noktalama) “yazma” öğrenme alanıyla birleştirilmiştir.

Hâlbuki dil bilgisi konularıyla yazım kuralları ve noktalama işaretlerinin görevleri iki konuyu birlikte işlemeyi gerektirecek kadar birbirine yakın değildir. Bu konular, hem öğretimi hem de amaçları bakımından birbirinden farklıdır.

“Kelimleri ve cümleleri doğru kabul edilen kurallara göre yazıya geçirme” ile “bir metin oluşturma/ metin kurma” becerisi birbirinden farklı alanlardır ve farklı bilgilerden beslenmektedir. “Metin kurma”nın “yazım kuralları” ile “yazıya geçirme”nin de “tasavvur”la ilgisi yoktur. Metin kurma, bir düşünceye, bir niyete veya muhayyel bir hayata biçim verme işidir. Birini öğretirken diğerinden faydalanma yoluna gidilebilir ancak yazma eğitimi dersinde yazım kurallarıyla ilgili bilgileri vermeye çalışmak, pedagojik bir uygulama değildir.

Yazım ve noktalama, programda müstakil bir ders olmasa bile dil bilgisi veya yazma konuları içine yerleştirilmiş olarak değil, ayrı bir öğrenme alanı olarak yer almalıdır. Ayrıca öğrenme alanlarına göre de haftalık ders saatleri belirlenmelidir..

2005/2006 Programında ve 2016/2017 Programında ortaokullar için Türkçe dersleri haftalık 5-6 saat olarak planlanmıştır. Bu programlarda dört temel dil becerisini kazandırmaya yönelik dinleme, konuşma, okuma ve yazma dersleri ile dil bilgisi dersi öğrenme alanı olarak belirlenmiştir.⁵ Yazım kuralları ve noktalama işaretleri veya yazım eğitimi başlığı ile bir öğrenme alanı yoktur. Bu alanlara ait bilgi ve becerilerin bir bütün oluşturduğu ve derslerde birlikte verilmesi gerektiği düşüncesiyle haftalık 5-6 saat Türkçe dersinin değerlendirilmesi tamamen öğretmene bırakılmıştır. Öğretmenin okuma,

⁴ Bu yönde ilk çalışmayı 1981’de hazırlanan *İlköğretim Okulları Türkçe Eğitim Programı*’nda görmekteyiz. Bu programda, yazım kuralları ve noktalama işaretlerinin öğretimi planlanmadan önce bir bilgi analizi yapıldığı anlaşılmaktadır. Bu programda “Cümlelerin sonuna nokta ya da soru işareti koyabilmek” (MEB, 1981) biçiminde noktanın en çok kullanıldığı ve kolayca öğretililebilecek özelliği 1. sınıf programına alınmıştır. Bunun gibi 2. sınıf programına “Cümlelerin ilk harfini büyük harfle yazabilmek” (MEB, 1981) biçiminde bir kazanım konulmuştur. Bu ifadelerden programı yapanların her bilgiyi kendi içinde pedagojik bir sıraya koyduğu anlaşılmaktadır. Ancak bu program da 8 yıllık kesintisiz temel eğitim tartışmalarının gölgesinde kalmış ve gerektiği gibi değerlendirilmemiştir.

⁵ Dil bilgisi konuları, 2015/2017 *Türkçe Dersi Öğretim Programı*’nda azaltılmıştır.

konuşma, yazma becerileriyle gramer bilgilerini, yazım kuralları ve noktalama işaretlerini aynı metin üzerinde göstermesi, çalışmalarını tüm bilgi ve becerilere yönelik olarak (sarmal) yürütmesi öngörülmüştür.

Ancak bazı öğretmenler, programda öngörülen bu ders işleme yöntemine uymaktadır. Bazıları ise dönem boyunca dil bilgisi konularını anlatmaktadır. Sonuçta bazı öğrenciler yıl boyunca dil bilgisi konularını öğrenirken bazıları yazım eğitiminden mahrum kalmaktadır.

Cumhuriyet döneminin ilk programlarında (1924, 1927, 1929, 1932,...) uygulama böyle olmamıştır. Ortaokullar için haftalık 6 saat olan Türkçe dersleri programda öğrenme alanlarıyla yer almıştır. Örneğin 1929 *Ortaokul ve Liselerin Türkçe Müfredat Programı*'nda Türkçe dersleri “gramer”, “tahrir”, “kıraat”, “ımlâ”, “inşat” gibi öğrenme alanlarına ayrılarak okutulmuştur. Yani öğretmen derse girdiğinde programda belirtilmiş olan öğrenme alanı ne ise o dersin konularını anlatmıştır. “ımla” dersinde de yazım konularını işlemiştir.

Tanzimat dönemi ve Meşrutiyet dönemi programlarına yazım konusu “İmlâ” adıyla müstakil bir ders olarak konulmuştur. Dersi veren öğretmen haftada bir saat öğrencilere metinler üzerinde yazım konusunu anlatmıştır.

Cumhuriyet dönemi Türkçe öğretim programlarının sonuncusu olan 2017 programının en mükemmel, en az yanlışlı ve en işlevsel olması beklenirdi. 5. ve 6. sınıflarda haftada 6 saat olan Türkçe dersinin iki saat okuma, iki saat yazma, bir saat konuşma, bir saat yazım ve noktalamaya ayrılması 7. ve 8. sınıflarda ise bu programa bir saat dinleme dersinin ilave edilmesi ve bunların da programda gösterilmesi beklenirdi. Böyle olsaydı öğretmenlerin hepsi de derse girmeden önce programda belirtilen dersin planını yaparlar, dersi amacına uygun yapmış olurlardı.

3. “Yazım kuralları ve noktalama işaretlerinin görevleri” öğretmenlerin gayretiyle okullarda öğretilmiş olsa bile 2017 programıyla ve mevcut uygulamalarla yazım eğitiminin tamamlanması bir hayal olarak kalacaktır. Zira bunun için yazma / yazıya geçirme eyleminde kullanılan bilgilerin kişide bir alışkanlık hâline gelmesi gerekir. Yazım kuralları ve noktalama işaretlerinin görevleri, maddeler hâlinde tespit edilmiş teorik bilgilerdir. Bu bilgilerin hayata geçirilmesi ve nihayetinde alışkanlığa dönüşmesi için bilgiyi kullanmak ve bu bilginin gerektirdiği eylemin tekrarını sağlamak gerekir.

Bunun için okullarımızda yazma çalışmalarını cazip hâle getirecek ve çocuklarımıza yazma alışkanlığı kazandıracak uygulamalara ihtiyaç vardır. Arada bir kompozisyon ödevi vermekle, ölçme ve değerlendirme amacıyla yılda bir iki metin yazdırmakla çocuklarımıza yazma alışkanlığı kazandıramayız.

Üniversiteye gelen öğrencilerimizin sınavlarda yazdıkları ve yaptıkları ödevler, çok düşündürücüdür. Bu yazıların hem biçimi hem de içeriği, onların öğrenim hayatı boyunca çok az yazdıklarını, sınavların ve zorunlu ödevlerin dışında ellerine kalem almadıklarını gösteriyor. Metin kurmayan, kurduğu metni yazıya geçirmeyen bir kişinin “yazım” konusunda eğitilmiş olduğunu

düşünemeyiz. Unutulmamalıdır ki her “eğitim”in başlangıcı “öğretim”dir ama her öğrenmenin sonu eğitim değildir. Eğitim köyü, öğrenme köyünün biraz ilerisindedir.

Cumhuriyetin ilk ayrıntılı programı olan 1929 *Orta Mektep ve Liselerin Türkçe Müfredat Programı*’nda yazma eğitimiyle ilgili çok önemli ilkeler tavsiyeler bulunmaktadır. (M.V. 1929: 9-13). Bu etkinliklerden biri “bir roman kahramanının ağzından başka bir roman kahramanına mektup yazdırmak”tır. Bu çalışmalar ortaokul öğrencilerine yaptırılmıştır. Daha sonraki dönemlerde uygulanan 1949, 1962, 1981 programlarında da benzer uygulamalar öğretmenlere tavsiye edilmiştir. 2017 programı bu tür ufuk açıcı tavsiyelerden yoksundur.

4. Kişinin bir bilgiyi hayata geçirmesi, bildiklerini uygulaması ve bu bilgiye göre yaşamını düzenlemesi (dizayn etme) kişinin algısına bağlı olarak değişir. Bireyin öğrendiklerini pratikte kullanması ve onu kişiliğinin bir parçası hâline getirmesi için bu bilginin doğruluğuna ve kendisi için gerekli olduğuna inanması gerekir. Bilgiye dair böyle bir algı yoksa kişi bu bilgiyi kullanmaz, bu bilginin gereğini yapmaz. O zaman yapılan eğitim-öğretim çalışmalarıyla kişi sadece bilgilendirilmiş (öğretim) olur; eğitilmiş olmaz. Kişi benimsemediği ve onaylamadığı bir bilginin pratiğini yapmaz. Yani “kabul” olmadan eğitim olmaz. Çünkü eğitimin temelinde “kabul” vardır.

Programda dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerinin önemi ve kişiye kazandıracığı değerler uzun uzun anlatılmıştır. Yani dil becerilerinin hayattaki önemi gerektiği kadar açıklanmış ve hem öğretmen hem de öğrenci bu konuya motive edilmeye çalışılmıştır. Ancak yazım kurallarının uygulanması ve noktalama işaretlerinin doğru kullanılması konusunda gerektiği kadar yönlendirme yapılmamıştır. Yazım eğitiminin hayattaki karşılığı ve bu becerinin günlük hayatta kişiye kazandıracığı değerler programda işlenmemiştir. Bu da yazım eğitiminin kişiye neler kazandıracığı konusunda çok iyi düşünülmediğini göstermektedir.

Bu işaretlerin görevleri, tümüyle sözün ürettiği anlama göre belirlenmiştir. Bu nedenle her birinin görevi ve nerede kullanılacağı mantıklı bir gerekçeye dayanmaktadır. Bu işaretlerin öğretilmesine yönelik uygulamalar, metin çözümleme ve metin kurma becerisi kazandırmada çok iyi sonuçlar alabileceğimiz çalışmalardır. Kaliteli metinler üzerinde yapılan çalışmalar, öğrencinin düşünme becerilerini geliştirmektedir. Metin inceleme (anlama/kavrama) ve metin kurma çalışmalarında bu derslerin olumlu etkilerini açıkça görmekteyiz.

5. Yazım eğitimine yönelik kazanımlar, 2015/2017 *Türkçe Dersi Öğretim Programı*’nda “yazma” eğitimi içerisine konmuştur. Yazım eğitimi (imla ve noktalama) kazanımları ile yazma eğitimi kazanımları arasında yakınlık veya paralellik görülmüş olmalı ki programda bu iki alan birleştirilmiştir.

“Yazım eğitimi”ni “yazma eğitimi”yle birlikte vermek doğru bir yöntem olabilir mi? Kelimelerin yazılış biçimleriyle ilgili kurallar, daha çok kelimenin kendi şekil ve anlamına ait bilgilere dayanmaktadır. Bu kuralların bir kısmı; kelimenin morfolojik, semantik ve leksik boyutlarına göre belirlenmiştir. Ancak bu kuralların önemli bir kısmı da mantıklı bir gerekçeye dayanmamaktadır. Bunlar, ortak kabullere göre belirlenmiştir ve tamamen nedensizdir. Örneğin özel isimlerin ilk harfi büyük karakterde olur. Bunun mantıklı bir gerekçesi yoktur hatta son harfinin büyük olması daha mantıklı bir uygulama olurdu. Böylece bu isimlere getirilen çekim eklerini ayırmak için kesme işareti kullanmaya da gerek kalmazdı: “Rumellîye geçtiler.”, “Kadıköyde oturuyor.” gibi. Ayrıca bu tip kelimelere getirilen yapım veya çekim ekleri de açıkça gösterilmiş olurdu. “KasımpaşAlı”, “Beşiktaşlıyım.” gibi.

Bu tür uygulamalarla yazma/metin kurma becerileri arasında benzerlik yoktur. Bilgi ve becerilerin birbirini desteklemesi, bu alanların birleştirilmesi için yeterli sebep değildir.

Noktalama işaretlerinin kullanımını düzenleyen kurallar ise, kelimenin yazılışıyla doğrudan ilgili özellikler değildir. Çünkü noktalama işaretleri, kelimenin/kelimelerin de içinde bulunduğu sentaktik yapıların ürettiği anlamları yönetmek için tespit edilmiş alfabe dışı işaretlerdir. Kelimelerin yazılış biçimleri ile kelimelerden oluşan geniş yapıların ürettiği anlamların yönetilmesi, metin kurmak dediğimiz zihinsel işlem ve tasavvurlar ile doğrudan ilgili değildir. Bu işaretler metin kurma sürecinde hiçbir işe yaramaz. Süreç tamamlandıktan sonra kullanılması söz konusudur. Buna rağmen hem geçmiş programlarda hem de 2015/2017 programında yazım eğitimi ile yazma eğitimi birleştirilmiştir.

Bu konuda yeni bir düzenleme yapılmalıdır. Bunun için programı alt üst etmeye gerek yoktur. Yazım eğitiminin müfredatı ayrıca yapılmalı ve ayrı bir başlık altında ilkökul, ortaokul ve lise programlarına yerleştirilmelidir. Bununla beraber, haftada bir saat, “yazım eğitimi”ne ayrılmalıdır. Yazım eğitimi dersinin, gerçekte, bir düşüncenin yazıyla nasıl anlatıldığını inceleme dersi olduğu programda özellikle vurgulanmalıdır.

Kaynakça

- Atasoy, F.O.(2016), *Türkçede Noktalama, Sorunlar-Çözümler-Teklifler*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Danışman: Prof. Dr. Mustafa S. Kaçalin, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Bayrav, S. (1998), *Filolojinin Oluşumu*, Ankara: Multilingual Yayınları.
- Dumanlı Kadızade, E. (2015), “Türkçe Eğitimi Bölümü Öğrencilerinin İmla Kurallarını Uygulama Becerileri Üzerine Değerlendirme”, *Tarih Okulu Dergisi (TOD) Journal of History School (JOHS)*, Mart 2015 / March 2015 Yıl 8, Sayı XXI, ss. 527-537.
- Eker, S. (2002) *Çağdaş Türk Dili*, Ankara: Grafiker Yayınları.
- Eker, S. (2006) *Çağdaş Türk Dili*, Ankara: Grafiker Yayınları.

- Göçer, A. (2010) "Türkçe Öğretiminde Yazma Eğitimi", *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Cilt 3, Sayı 12, s.s.178-195.
- Kavcar, C., Oğuzkan F. ve Aksoy (2000). *Yazılı ve Sözlü Anlatım*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Korkmaz, Z. (2007). *Grammer Terimleri Sözlüğü*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Maarif Vekâleti (1340). *Lise Birinci Devre Müfredat Programı*, İstanbul: Matba'a-yı Âmire.
- Maarif Vekâleti (1927). *1340 Tarihli Ortamektep ve Lise Müfredat Programlarına Zeyl*, İstanbul: Devlet Matba'ası.
- Maarif Vekâleti (1929). *Ortamektep ve Liselerin Türkçe Müfredat Programı*, Ankara: Yeni Gün Matba'ası.
- MEB (1931). *Ortamektep Müfredat Programı (1931-1932 Ders senesi tadilatı)*. İstanbul: Devlet Matba'ası.
- MEB (1949). *Orta Okul Programı*. Ankara: Millî Eğitim Basımevi.
- MEB (1962). *Orta Okul Programı*. İstanbul: Millî Eğitim Basımevi.
- MEB (2018). *Türkçe Dersi Öğretim Programı*, Ankara: Millî Eğitim Basımevi.
- Öner, S. (1982). *Örneklerle Kompozisyon Düzenli Yazma ve Konuşma Sanatı*. İstanbul: Kuşak Matbaası.
- Parlakayıldız, H. (1994), *İmla Kılavuzları Üzerine Bir İnceleme (1928-1993)*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yöneten: Prof. Dr. Abdurrahman Güzel, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Toparlı, R. (2000). *Türk Dili ve Kompozisyon*, Sivas: Dilek Ofset.
- Türk Dil Kurumu (2000), *İmlâ Kılavuzu*, Ankara: TDK Yayınları.
- Türk Dil Kurumu (2012), *Yazım Kılavuzu (27. Baskı)*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.